

Dve siroti

Roman

Kar si je Peter z rokavom obrisal solzne oči.

Podstrešna vrata so zaškrpala. Vrh stopnic se je prikazala Frochardka. V rokah je držala vso obleko slepe sirote in jo kazala z zmagoškim pogledom Petru.

Brusač je stopil proti materi zroč nepremično na Luizinino obleko, ruto in čevljičke na jermenčke, tako majhne, da bi jih bil lahko obul otrok.

In Peter ni mogel odvrniti pogleda od Luizinine obleke, ki bi jo bil rad iztrgal materi iz rok.

Zdelo se je, da stara beračica onečesa obleko nedolžnega bitja že s tem, da se je dotikala.

Frochardka se je obrnila k sinu.

— Kaj me pa tako gledaš, pokveka? Če bi bil lepo raščeno dekle, kakor je Jakob postaven in lep fant, bi lahko vse to s pridom ponosil...

Petra je zabolelo srce.

— Kaj pa nameravate storiti s tem, mati? — je vprašal na videz mirno.

— Ah, tako, gospod pošteniakovič, kaj misliš, da bom redila to deklino kar zastoni?

Brusač je prebledel.

— Glej ga no, glej, kako je prebledel, — je zagodrnjala babura. — Torej si preneumen, da bi to razumel?

— Razumem, mati, — je odgovoril Peter žalostno.

— Kaj?

— Da ste obljubili tej gospodičini, da ji boste pomagali iskati...

Stara beračica se je na ves glas zakrohotala.

— Nisem mislila, da si še vedno tako zaboj.

— Mati, saj ne gre zame, temveč za...

— Ah tako, ti bi me rad zasliševal, tepec?

Frochardka je bila dobre volje. Nadaljevala je z istim porogljivim glasom:

— Kaj si zdaj policijski ravnatelj? In premerila je ubogega pohabljenca s srepim pogledom.

— Menda bi rad, da bi zavrgla tako imenitno oporo, ki mi jo je poslal do bri bog ali hudič — ne vem, kdo — da mi olajša na stara leta delo. Menda bi rad, da bi se tvoja uboga mati mučila do zadnjega zdiha, ko pa ima v rokah novinko, ki jo lahko postavi na dober kraj!... To bi hotel, brez srčnež, ker si tako strahopeten, da nisi sin Anatola Frocharda, moža, ki ni imel sebi enakega, ko...

Podla ženska je pokazala z roko, kako je zasidil svoji žrtvi nož v vrat.

Petra je obšla groza in ozrl se je na podstrešna vrata kot bi se bal, da je slepa sirota shišala te strašne besede njegove matere.

Frochardka pa ni znala nehati, če se ji je razveval jezik. In nadaljevala je z vedno večjo vneto:

— Ker si se branil obrti svoje matere, misliš, da boš zdaj preprečil deklini beračiti z menoj in skrbeti za dobre dohodke.

— Kaj, prisiliti jo hočete, da bo beračila?... Beračila naj bi za Jakoba, kaj ne?

— Da! — je vzklila beračica. — Zanj delamo vsi. Tudi ona bo delala za mojega angelčka, kakor delava midva. In pripomnila je:

— Ti bogati faloti namreč starim beračicam nočejo več dajati milošči-

ne... Dobro, naj jim pa postreže malo dekle... Saj je tako lepo pohabljenca... Še lepše od tebe, pokveka... ona je slepa... To je pravi božji blagoslov, ki je nam padel v naročje.

Peter je bil ogorčen, toda mar je mogel ngovarjati, če je govorila njegova mati?

Frochardka je nadaljevala:

— Naša sem orodje, ki ga je pa treba prevleči, da bo delalo kot se spodobi. A to je moja stvar.

Brusač je žalostno povsnil glavo.

Ubogi mučenik se je spomnil krutih preizkušenj, ki se jim je moral podvreči, ko si je bila mati vtepla v glavo, da mora beračiti po ulicah.

Sintil je, da postaneta njegova mati in brat brezsrčna krvnika slepe sirote, ki jo je bilo naključje spravilo v njune kremplje.

Ni vedel, katera vrsta muk jo čaka, kaj vse ji je namenila njegova kruta mati, ki ni poznala nobenega usmiljenja, kadar je bilo treba zlomiti voljo drugega človeka.

In Peter, ki je imel za seboj že vse te muke, ni mogel upati, da se bo mogla slepa sirota upirati njegovi materi.

Na to, da bi se dalo Frochardkino srce omehčati, ni bilo mogoče niti misliti. Ta stara čarovnica ni imela nikoli srca, le svojega starejšega sina je ljubila tako slepo, da je bila zmožna vsakega zločina, če je bilo treba napolniti lenemu ljubljencu možniček.

Peter se ni mogel ubraniti groze, ki ga je spreletela, ko je slišal mater govoriti o načrtih glede Luize.

Frochardka je že zdaj odkrito govorila o svojih podlih nakanah. Veselila se je kakor otrok, da bo lahko povedala Jakobu, kako nepričakovana sreča jo je doletela.

Peter je molče poslušal. Vsaka materina beseda mu je bila nož v srce. Od prvega trenutka srečanja z Luizo je čutil do slepe sirote globoko naklonjenost, čutil je, da ga vežejo z njo vezi skupne nesreče. V dno duše ga je bil pretresel pogled na ubogo bitje, ki se navzlic kruti usodi njegovi materi ni prav nič smililo.

On, pohabljenec, pokveka, ki je trepetal pred Jakobom, je sanjal o tem, da bo nekoga ščitil! In zato je vzdihnil tam na bregu Seine pod vplivom nepričakovane sreče:

— Zdi se mi, da nisem več tako sam na svetu!

V kaj je upal ta razdedinjenec narave, ta pohabljenec, ki se je dobro zavedal svojega brezupnega položaja, ta mučenik, ki mu niso priznawali niti udarci, niti psovke, kar vse je prenašal potrpežljivo, ne da bi kdaj zagodrnjal?

Edina njegova želja je bila pomagati še nesrečnejšemu bitju kot je bil sam, kajti Luiza je bila slepa, zapuščena in obetalo se ji je strašno trpljenje.

Zdaj, ko je zvedel, kaj se obeta slepi siroti, se je izpremenilo njegovo sočustvovanje z njo v nekakšno oboževanje.

Toda kako naj pomaga ubogi Luizi? Mar se ne bo ohladila jeza, ki ga je bila obšla, že pri prvem zasmehu njegove matere, pri prvi Jakobovi ukazujoči kretnji?

Nedostajalo mu je sile volje, da bi se iztrgal temu strašnemu življenju, ki ga je živel že od zgodnje mladosti.

Narava mu je bila položila v srce dobroto, v dušo pa iskrenost. Toda njeno delo je ostalo nedovršeno, kajti Petru ni bila dala sile volje, ki daje človeku moč odpora proti ljudem z globočnimi dobrinami kot edinim argumentom.

Najhitrejša prometna letala

Iz Züricha v Monakovo in na Dunaj ter nazaj v enem dnevu

Letalo lahko tekmuje z železnico in avtomobilom samo z večjo hitrostjo. V večini primerov pa pride ta hitrost do veljave šele na daljših progah, kjer stopi v ospredje časovna razlika. Na manjših razdaljah razlika ni tako velika in če hočejo letala tekmujevali z vlakom in avtomobilom tudi na progah do 300 km, je treba izbrati čim hitrejša letala, vsaj tako hitra, da je njihova hitrost štiri ali petkrat večja od hitrosti vlaka, odnosno avtomobila. To se da doseči samo z gradnjo hitrejših aeroplanov, ki bi črpali svoje konstrukcijske principe iz izkušenj vojaških in sportskih letal.

Prva v gradnji takih letal je zdaj Amerika, ki je že zgradila nekaj brzih prometnih letal. Prvenstvo v tem pogledu ima tovarna Lockheed, ki je zgradila že več letal tega tipa. Med vsemi brzimi prometnimi letali se je doslej najbolj obneslo letalo tipa »Orion«, enokrilnik z znižanimi krili, ki doseže do 1800 m višine, največja hitrost znaša 360 km na uro, povprečna prometna hitrost pa 290 km. To letalo je opremljeno z mnogimi pridobitvami tekmovalnih letal. Med drugim ima kolesa narejena tako, da se dajo potegniti v trup, odnosno se med poletom sklopijo, da je zračni odpor manjši. Letalo ima samo en motor, ki je pa seveda zelo močan. Kljub razmeroma veliki teži — polno letalo tehta 2450 kg — ima razmeroma majhno koristno nosilnost. S seboj lahko vzame okrog 600 kg tovora, potnikov pa največ sedem. Po udobnosti pa ne dosega komforta drugih večjih letal, kajti vse je pri tem letalu podrejeno zahtevi po čim večji hitrosti.

Nekaj takih letal so kupile švicarske družbe za zračni promet in so že v prometu na 610 km dolgi progi Zürich—Monakovo—Dunaj. To progo preleti ameriško letalo v obeh smereh v enem dnevu, dočim so rabila druga letala dva dni.

Ša 360 km na uro, povprečna prometna hitrost pa 290 km. To letalo je opremljeno z mnogimi pridobitvami tekmovalnih letal. Med drugim ima kolesa narejena tako, da se dajo potegniti v trup, odnosno se med poletom sklopijo, da je zračni odpor manjši. Letalo ima samo en motor, ki je pa seveda zelo močan. Kljub razmeroma veliki teži — polno letalo tehta 2450 kg — ima razmeroma majhno koristno nosilnost. S seboj lahko vzame okrog 600 kg tovora, potnikov pa največ sedem. Po udobnosti pa ne dosega komforta drugih večjih letal, kajti vse je pri tem letalu podrejeno zahtevi po čim večji hitrosti.

Nekaj takih letal so kupile švicarske družbe za zračni promet in so že v prometu na 610 km dolgi progi Zürich—Monakovo—Dunaj. To progo preleti ameriško letalo v obeh smereh v enem dnevu, dočim so rabila druga letala dva dni.

Preveč mu je stisnil roko

Na Dunaju so imeli te dni zanimivo sodno obravnavo. Pred sodnikom je stal mlad mož orjaške postave, po poklicu nosač klavirjev. Zagovarjati se je moral zaradi telesne poškodbe. Mož se je pregrešil zoper postavu na kaj nedolžen način. Poslavljal se je od prijatelja in mu tako krepko stisnil roko, da mu jo je izpahnil. Prijatelj se moral prepejati v bolnico, kjer je ležal mesec dni, orjak je moral pa pred strogega sodnika.

Obtoženec se je zagovarjal, da ni imel namena poškodovati prijatelja, stisnil mu je samo prijateljsko roko, pa jo je stisnil malo preveč. Nesreča se je zgodila slučajno. Da res ni imel slabega namena, je dokazal s tem, da je brž hitel po avtomobil in odpeljal prijatelja v bolnico. Tudi prijatelj je izpovedal, da je dobil vtis, da mož ni imel namena poškodovati ga. Sam v začetku ni čutil, da bi mu bil izpahnil roko. Šele ko je napravil nekaj korakov, se mu je stemnilo pred očmi in se je onesvestil. Sodnik je dobrodušnega moža oprostil, pač mu je pa svetoval, naj prijatelju ne stiska več roke.

Strojovnjaki računajo, da bi se stolp pri teh stroških kmalu izplačal, saj bi hodili nanj zlasti prva leta milijoni radovednežev. Eifflov stolp, ki se je že davno izplačal, je imel v prvih dveh letih 2 milijona posetnikov. Inženjer Freyssinet hoče zgraditi okrog svojega stolpa visoko nad mestom posebno rampo za avtomobile, tik pod vrhom pa garaže za avtomobile. Pod garažami naj bi bil hotel, poleg njega pa gostilna, kavarna in kino. Vrh stolpa bi bil orjaški svetilnik, ki bi se videl že iz Rokavskega preliva.

Najvišji hotel

Za mednarodno razstavo v Parizu leta 1937 nameravajo zgraditi 700 m visok stolp in načrte že izdelujejo. Ni še sicer padla odločitev o tem, ali bo orjaški stolp zgrajen, toda Francoze poznamo kot žilav in podjeten narod, ki se rad postavi pred svetom s takimi napravami. Kot krono vseh dosedanjih načrtov predlaga inženjer Freyssinet, naj bi zgradili visoko v stolpu hotel, ki bi imel 200 sob. To bi bil nedvomno hotel za ljudi, ki so navajeni živeti v visokih sferah. Vsak človek bi seveda ne mogel najeti sobe v tem hotelu, ki bi bil približno tako visoko, kakor so najvišji ameriški nebotalniki.

Freyssinet hoče zgraditi stolp, ki bi popolnoma zasenčil znani Eifflov stolp. Novi stolp bi bil iz betona in bi imel samo jekleno ogrodje. Gradbeni stroški bi znašali v našem denarju okrog 90 milijonov.

Nova ledena doba

Profesor Harlar Stetson pravi, da se obeta zemlji zopet ledena doba. Sodeč po muhah letošnjega aprila bi mu kar lahko verjeli. Sicer se je pa tudi leta 1929 v februarju govorilo, da z vremenom ni vse v redu. Profesor Stetson se opira na temeljito proučevanje podnebja in na svoja več let trajajoča opazovanja na Perkinsovem observatoriju v Ohiju. Nova ledena doba grozi zlasti severni Evropi, kar je razvidno iz polarnih krajev, ki se naglo širijo, tako da bo po Stetsonovem mnenju čez dobrih 160.000 let vsa severna Amerika in severna Evropa pokrita z debelo ledeno skorjo.

To bodo demokratični časi enakosti in svobode, saj bo led enako mrzel za vse in vsi ljudje se bodo lahko po njem drsali. To pa še ne bo vsa nesreča, zemljo zagrne za nameček še gosta megla in neprestano bo pršilo. Krivo je gravitacijsko razmerje med našo zemljo in lunjo. Profesor, ki napoveduje človeštvu tako žalosten konec, nas pa tolaži s tem, da so ledene dobe že večkrat bile na zemlji in da se vsakih toliko tisoč let vračajo. Točno profesor ne pove, kdaj se bo zemlja zabubila v led, kar je še dobro, kajti če bi odmeril ta rok prekratko, bi marsikomu naglal preveč strahu.

Nagrobni spomenik.

— In kakšen napis želite na nagrobnem spomeniku svojega moža?

— Napis naj se glasi: Počivaj v miru do trenutka, ko se zopet vidiva.

Iz Škofje Loke

Zborovanje kranjskega učiteljskega društva, kjer je včlanjeno tudi učiteljsko škofojloško okraj, se bo vršilo v soboto 6. maja v novi šoli. Poleg situacijske poročila in drugih stanovskih zadev, je na sporedu praktični nastop upravitelja z učenci višjih razredov o kmetijstvu. Pričetek zborovanja ob 8.30.

Zopet kaljenje nočnega miru. Orožništvo je ponovno zasledilo več kalilcev nočnega miru, ne sicer v mestu, pač pa v okoliških vaseh, kjer so se vedli posamezni vinjenci kakor ponoreli. Opomini te vrste ljudem ne zaležejo prav nič. Ko je neki stanovalec opozoril razgrajace, naj vendar mirujejo, so mu zagrozili z umorom. Vse krivce zadene zaslužna kazen. Ob tej priliki ne moremo preko ugotovitve, da je bilo vprav za praznike največ pretepotov in kralavov po okolici, ki hoče biti globoko verni, a v isti sapi tako grdo zlorablja veličastnost velike noči. V pero nam silijo besede o dvojni morali... Mislimo, da po pravici.

Nov grob. Kovaškemu mojstru Pokornu je po dolgotrajnem trpljenju umrla v ponedeljek zvečer 9letna hčerka Marica, ki je obiskovala tretji razred dekliške šole. Ob lepi udeležbi šolske mladine so pokopali priključno dekletce v sredo polpodne.

Rdeči križ si je zasnoval prav široko polje dela. Takoj hoče pričeti z zbiranjem perila, starih oblek in odvisnega blaga sploh, da si zbere na ta način do jeseni primerno zalogo, nekako skladišče, iz katerega bo dajal najbolj potrebnim podporo v naravi. Organizacija tega dela sta prevzela gg. Burdych in Debeljak. — Loški RK tudi organizira samaritanski tečaj, ki ga bo priredil najbrž skupno z zaščitnim odborom. Udeležencev je že sedaj prijavljenih čez 50 in je verjetno, da se bosta morala vsiti kar dva tečaja, ker prijave še naraščajo. Vsak tečaj ima 20 predavanj po 2 uri. Pričetek samaritanskih tečajev, ki so koristni in potrebni, bo v času, ko ne zadržuje ljudi poljsko delo. Izrecno se namreč želi, da se pritegne v tečaje tudi kmetijsko ljudstvo iz okolice. — Glavne skupščine RK se udeležita kot zastopnika loške podružnice gg. Blaznik in Debeljak.

Dvoje lepih predavanj smo imeli te dni v Škofji Loki. Poznani ornitolog, davčni nadupravitelj Fr. Adamič je predaval mladini meščanske šole o drugih prebivalcih Škofje Loke — hroščih in metuljih, katerih najzanimivejši eksemplarji se dobeš v našem območju. Predavatelj je poučil mladino o preprečevanju omenjenih žuželk in o pripravljanju takih zbirk. V sredo zvečer pa je predaval v Domu učitelj br. Rudolf Horvat o sokolstvu in njega odnosih do alkoholizma, oziroma abstinenec. Predavatelj je zbral celo vrsto vzpodbudnih misli in je bilo predavanje zares poučno. Le škoda, da udeležba ni bila najboljša, pa čeprav je bila za vse članstvo obvezna.

Telovadnica, ki bo izvrstno služila raznim šolskim prireditvam, bodo končno le uredili. Ker bo 7. maja v njej velika akademija gorenjskih meščanskih šol, z deli zelo pohitevajo. Dodelan je gledališki oder, vstavljen so okna in šipe, v sredo pa so tudi začeli s pokladanjem parketov. Ščimer bo dobila telovadnica dvorana zelo okusno lice. Obenem s telovadnico bodo urejeni tudi vsi dobodi h garderobam in izhodom, tako da bo slednjih tudi ta del nove šolske zgradbe lahko izročen svoje mu namenu. Telovadnica je zgrajena nasproti glavnemu vhodu v šolo in so se prva predavanja v njej že vršila.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

PLAKATE

PROSPEKTE
TISKOVINE

TISKARNA IZVRŠUJE RAZLIČNE TISKOVINE, ČASOPISE, DIPLOME, REVIEJE, VREDNOSTNE PAPIRJE, KOLEDARJE, SREČKE, KNJIGE I.T.D. ENOBARVNI IN VEČBARVNI TISK, PISMA, RAZGLEDNICE, SLIKE, OSMRTNICE, OVITKE, JEDILNE LISTE, CENIKE, VIZITKE, RAČUNSKE ZAKLJUČKE, POROČNA NAZNAKILA IN VABILO

KATALOGE

NARODNA TISKARNA

LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA 5

KUPIM

BATERIJO (akumulatorsko) kupi Kuhar, Mokronog. 2059

DROBILCA KAMENJA za pogon elektr. motor 10—12 Ks, 220 voltov, kupim. — Ponudbe na: Banko, Domžale. 2056

DOUK

STROJEPISNI POUK Novi večerni tečaj za začetnike in izvežbance. — Vpisovanje 1. in 2. maja od 6. do 8. ure zvečer. Začetek 3. maja. Šolnina znižana. — Christofor učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta 15 (nova vila). 2060

SLUŽBE

ISOEM POTNIKA kateremu bi dal nekaj vzorcev težkih delavskih čevljev proti proviziji. — Maier, Ljubno Gorjansko. 2053

ČRKOSLIKARJA sprejme Safran, Maribor, Slovenska ulica št. 16. 2058

PLETILJO za ravni stroj in šiviljo išče strojna pletilnica. — Zagreb, Švearova 1, Versec. 2054

IGRALCO NA HAERMONIKO želi službo v gostilni, kjer bi opravljal vsakdanja dela. Naslov: Koževčar, Slovenska Bistrica, pošto ležeče. 2055

STANOVANJA

250.— DIN MESEČNO dvosobno stanovanje s pritlikami in vrtom. — Naslov v upravi »Slov. Narod«. 2036

NEPREMIČNINE

SODAVIČARSKO TRGOVINO prodam ali oddam v najem. — Poizve se: Povalej, Celje, Ipavčeva ulica št. 3. 2057

RAZNO

DOBRO OBRT, DOBRO RAZPOLOZEN kdor se brije v brivnici hotel »Slon«. 27/L

Ne samo gospa gospod tudi potrebuje pomladanski površnik in obleko. Okusu odgovarjajoče blago se dobi pri stroznani trvdki

R. MIKLAUC, LJUBLJANA, poleg Škofije. Dobro in poceni je staro geslo te več kot 60 let stare trvdke!

Moderni slamniki pod lastno ceno vsled opustitve trgovine. Stuchly - Maške, LJUBLJANA, Židovska ul. 3. 28/L

Modna konfekcija

Najboljši nakup A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/7

Svila je cenejša

od drugih tkanin. Obiščite Vas in počepite. Iskoristite torej svilo. — Dobro Vas postreže A. Žlender, Mestni trg 22

COLNI NA LJUBLJANICI

se že izposojajo na Trnovskem pristanu. 2051

Sveže, najfinejše norveško RIBJE OLJE iz lekarne DR. G. PICCOLIJA v LJUBLJANI — se priporoča bledim in slabotnim osebam.

POHISTVO

Na obroke! — Na hranilne knjižice: masivne spalnice Din 4900.— šperane spalnice > 3000.— pleskane spalnice > 1800.— kuhinjska opravila > 850.— kuhinjska kredenca > 450.— omare > 380.— postelje > 180.—

Vse drugo pohištvo se dobi najceneje pri nas. Sprejemamo vsakovrstna naročila in popravila po konkurenčnih cenah.

MIZARSTVO »SAVA«, LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 18 — Miklošičeva cesta 6. Telefon 27-80. 1 704

MORSKE RIBE

Danes v veliki izbiri fine ribe, orade, franžni, itd.; brodeto s polento.

GOSTILNA „LJUBLJANSKI DVOR“

KOLODVORSKA ULICA ŠT. 28

Stanovanje

s tremi sobami in vsemi pritlikami, najmoderneje urejeno, se odda s 1. majem t. l. v najem. — Pojasnila in Gledališki ulici št. 8, III. nadstropje, soba št. 2.

SIVALNI STROJI

„SINGER“

za hitro uporabo in vse obrtne delavnice so znani kot najboljši na svetu. Prodaja na tedenske in mesečne obroke. — Brezplačni pouk šivanja, prikrojevavanja in vazenja. — Jamstvo 15 let.

Glavna podružnica za Slovenijo: LJUBLJANA, GAJEVA ULICA ŠT. 3

Podružnice: Ljubljana, Gajeva ulica 3. Kranj, Novo mesto, Celje, Maribor, Slovenj Gradec